der esperantist

Mitteilungsblatt der Esperantofreunde der DDR im Deutschen Kulturbund

5. Jahrgang Nr. 28/29 Februar/März 1969 Doppelheft 50 Pf

POR PACO KAJ MALSTREĈIĜO

„Granda evento estis la libera demokrata popoldecido, per kiu post funda diskuto nia popolo alprenis socialisman konstitucion. Ĝi akompanos kaj formos la evoluon de nia socialisma ŝtato germannacia por jardekoj.

Al plua fortigo de Germana Demokratia Respubliko grave kontribuis ĉijare la plilarĝigo de la pakto inter Sovetunio kaj la aliaj ŝtatoj de Varsovia Kontrakto. Kreskis la politika konscio de la homoj ĉe ni kaj en aliaj socialismaj landoj.

Enradikiĝis la ekkono, ke la certigo de la paco en Eŭropo nur eblas per la kreo de sistemo de eŭropa sekureco, kiu baziĝu je ĉiuflanka agnosko kaj respekto de status quo (nuna stato-trad.) kiu estas rezulto de la dua mondmilito.

Tio signifas ĉefe la agnoskon kaj la respekton de ĉiuj ekzistantaj limoj kaj la agnoskon de GDR.

Okaze de la nova jaro, la 20-a jaro de ekzisto de la unua germana paca ŝtato, mi direktas min al ĉiuj popoloj, registaroj kaj ŝtatestroj de Eŭropo. Bonvolu neniam forgesi, ke sur germana teritorio komencis du mondmilitoj kaj ke la radikoj de tiu katastrofiga politiko restis netuŝitaj en Okcidenta Germanio.

Nuntempe – 24 jaroj post la ĉesigo de la dua mondmilito – la bankestroj, la armilindustriistoj, la generalstabo kaj la novnazioj daŭrigas tiun

vojon. Se la popoloj de Eŭropo volas vivi en paco, ili devas certigi kun unuigita forto la pacon kontraŭ la okcidentgermana revenĝismo kaj novnaziismo. Kiu volas ŝanĝi limojn — kaj tion volas la reganta CDU-partio en Okcidentgermanio, tiu ludas kun la milito.

Registaro, kiu ne havas normalajn diplomatajn rilatojn al GDR, al la germana paca ŝtato, kuraĝigas la revenĝopolitikistojn en Okcidentgermanio.

Kiu deziras malstreĉiĝon kaj interkompreniĝon, tiu apogu la tujan subskribadon de la kontrakto pri disvastigstopo de atomarmiloj flanke de la Okcidentgermana Federacia Respubliko.

Kiu vols konservi la pacon, tiu klopodu, ke la esploroj pri ABC-armiloj en Okcidentgermanio estu malpermesata, tiu klopodu, ke la ŝtatoj kontraktu malpermesante la deponigon de atomeksplodiloj sur germana tereno.

Kiu volas servi al la malstreĉiĝo subtenu la akcepton de Germana Demokratia Respubliko kaj Federacia Respubliko de Germanio en UNO kaj ĝiaj branĉorganizoj.

Kun pasia kunsento ni sekvas la eventojn en Vjetnamio.

Malproksime de ni multmilajn kilometrojn la brava vjetnama popolo devigis per sia heroa batalo la USA-imperialistojn al konfeso, ke ili, agresmilitantaj, ne povas venki en Vjetnamio. Ni ĝojas pri tiu granda sukceso de la vjetnama popolo, kiu povas certi pri nia solidareco kaj frata helpemo ankaŭ estonte.

Mi opinias, ke ĉiuj kuncivitanoj sentas kontenton pri tio, ke 1968 estis konservita la paco en Eŭropo dank' al la forteco kaj decidemo de la ŝtatoj de la Varsovia Kontrakto.

Sed samtempe ni estas plene maltrankviligitaj kaj sentas indignon pro la senĉesa imperialisma agresa politiko de USONO en Vjetnamio kaj de la israela registaro subtenata de USONO en la Proksima Oriento. Ni postulas — kune kun la plejmulto de ĉiuj popoloj kaj ŝtatoj — ke estu ĉesigata tiu imperialisma agrespolitiko, kiu postulas ĉiutage nenombreblajn viktimojn je homaj vivoj.“

Al la okcidentgermanaj laboruloj

„La 20-a jara ekzisto de l'socialisma ŝtato germannacia ankaŭ havas grandan intereson por la laboristoj kaj kamparanoj, por intelektuloj kaj metiistoj en la okcidentgermana ŝtato. Ni kredas, ke alvenis la tempo, ke la okcidentgermana laborista junularo okupiĝu pri la konstruo de la socialisma socio en GDR. Alvenas la tempo, ke socialdemokrataj, sindikataj kaj kristanaj organizoj de Okcidentgermanio studu la pacpolitikon de GDR, la plenan rajton je kundecido de la laboristoj kaj iliaj sindikatoj ĉe planado kaj gvidado, la rajton de la virinoj kaj nian socialisman demokration.“

El la novjara mesaĝo de Walter Ulbricht, prezidanto de la ŝtatkonsilantaro de GDR

Kresko kaj efiko de socialisma personeco dum scienc-teknika revolucio (III)

. . . Ni devas certigi per novordigo de la socio, ke neniam plu iu ajn individuo aŭ grupo da interesuloj ricevu enmane tiom da potenco, ke politiko kaj milito iĝos al instrumento de meminteresoj de tiuj ĉi potenculoj. Estus danĝera simpligo karakterizi la potencajn profitulojn kiel nuraj militinstigantoj, danĝera precipe tial, ĉar tia interpreto ne trafas la pli danĝeran realecon. Eĉ se ekzemple iu ajn de la potenculoj el la hodiaŭa kapitalisma ekonomio (kaj ankaŭ politiko) intencus agi alie, sia propra sociordo devigus lin tamen al senindulga uzo de sia potenco — aŭ li mem estus manĝegota per aliaj lupoj. La morala maskigo estas facila: Mi ja nur havigas laboron al miaj laboruloj. La vera danĝero ne estas ĉe individuo, sed en la sociordo, kiu ne limigas efike la egoismon, „ordo" laŭ kies maksimoj la plej sukcesa lupo eĉ estas ovaciata tiel longtempe, kiam individua posedo de ekonomiaj potencrimedoj estas permesata en limigita amplekso, tiel longtempe tia posedo devige devas konduki al misuzo de tiu potenco (jam sole pro la volo al ekzisto). Tiomtempe la idealo de bono kaj malbono sankcias la individuan posedaĵon en la ĝisnuna formo, ankaŭ la homoj reagos en la ĝisnuna maniero, sen senti sin kulpaj. Pro tiuj ĉi taskoj kaj postuloj al vivanta scio rezultas la bildo de personeco en la socialisma socio. Speciale nia socio postulas la memstare pensantan kaj discipline agantan homon kun interna firmeco, kapabla kaj preta, transpreni kaj toleri ŝarĝojn. Kiu malfortigas, se oni volas apogi je li, ne taŭgas. Nia bildo pri personeco certe ne prezentiĝas en tenta brilo alloga kiel la okcidenta bildo, kiu admiras riĉecon kaj individuan sukceson kaj krome pretendas liberan eĉ egoisman evolueblecon de la individuo. Ĉe ni oni skribas per grandaj literoj responson, devon kaj disciplinon al socio.

Ni ne estas naivaj romantikuloj, kiuj nur atendas la tempon, dum kiu ĉiuj homoj agos ĝuste, el nura kompreno kaj libervole; tio estus kontraŭ ĉiuj historiaj kaj psikologiaj spertoj. Sed se kompreno sole ne sufiĉas, la strebado al komprenemo tamen ne estas sensenca aŭ nenecesa. Tio estas unu afero, kion ni povas fari. Kaj aliflanke — ĝuste, ĉar ni scias ke en ĉiu homo povas superi la tento cedi laŭ siaj deziroj sen aŭ eĉ kontraŭ sia ekkono, tutegale pro kiuj motivoj, ĝuste tial ni ne malatentas lin. Ĉiukaze ni tion ne faras ekster lia persona sfero, pri kiu li sole devas resti responsa, ĉar manko de komprenemo nur lin mem koncernas. Sed ĉie, kie la sekvoj de lia agado tuŝas la socion, troviĝas la socialisma homo, ero de kolektivo, en kiu li mem kunlaboras kaj portas kunresponson, sed en kiu ankaŭ la aliaj kunresponsas pri lia agado laŭ ilia kompreno. Solida kolektivo estas pli ol nura laborteamo; ĝi ankaŭ estas bremsilo kontraŭ malkomprenema aŭ kontraŭkomprena sinteno de solulo. Tio certe ne ĉiam estas agrabla por la individuo, sed estas necesa limigo de

(daŭrigo pĝ. 4)

Arnold Zweig

de Johannes R. Becher

La ĝoja kaj malĝoja vivosperto,
donita vin konservi ĝin fidele,
per granda verko via pli modele
kaj pli profunde ĉiam kaj per lerto.

formita estis en figuroj homaj:
Jen la poet' fariĝis konstruanto
de nova mond', en tempoj pasiĝemaj
per senc' kaj daŭro verkon pleniganto.

De viaj frazoj bela severeco,
de la figuroj pleno nin atestas:
Pruviĝis do de la roman' taŭgeco.
Jen monumento en romanoj estas!

La tagon, kiu vian nomon portas,
ni tago de germana proz' deklaru,
al vi, al Germani' honoron faru.

(1952)
Trad.: Dr. Karl Schulze

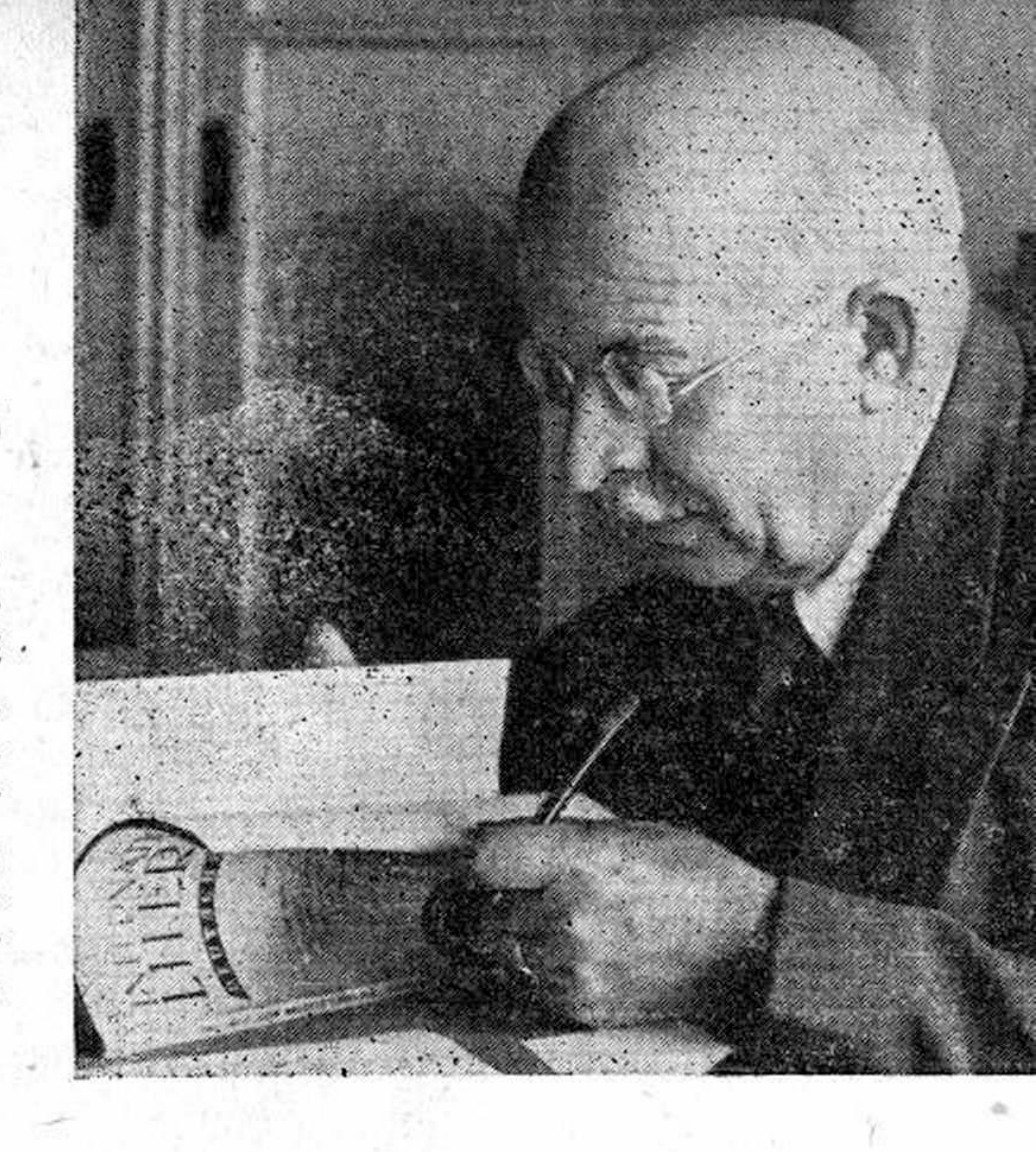
---

sia aglibereco. La nekomprenulo povas konsideri la edukadon al tia sinteno kiel kontraŭpersonecan dreson – tiel li nur pruvas la etmensecon kaj egoismon de sia mondkoncepto. La vera efiko de kolektivo al formigo de personeco ne bazas en negativeco, en malebligo de sensenca agado, sed sur komune plenumita laboro utila, kiu instigas la individuon plion vidi ol sian propran manfaron kaj profiton. Validas ĉie la jeno: por vera lernado ne sufiĉas rigardi, sed nur propra kunlaboro. Tiu ĉi alterno de lernado, agado, prenado kaj donado, sciado kaj kapablado estas la decida procedo dum la kreskado de homo al personeco. La scion kaj kapablon ekzameni kaj kompletigi per komuna agado estas la kvintesenco de vera socia vivo. Ankaŭ tiurilate la postuloj de l'socialismo kaj de la teknika evoluo konformas, nur en komuna agado la problemoj estas solveblaj.

El la parolado de prof. dro Max Steenbeck dum la VII-a Kongreso de Germana Kulturligo. –
Trad. Rudolf Hahlbohm

ARNOLD ZWEIG

La 1887 naskita mondfama romanverkisto batalis por demokratio, progreso kaj paco, li vivis de 1933–1948 en ekzilo. De 1948 ĝis sia morto (26. 11. 1968) il estis civitano de la Germana Demokratia Respubliko. Jam 1950 li ricevis la Nacian Premion kaj 1958 li estis distingita per la Internacia Leninpremio.

„Unu el la grandaj prozistoj de la germanoj" Lion Feuchtwanger titolis Arnold Zweig, la plej eminentan romanverkiston de la socialista germana nacia kulturo, kies romanoj apartenas al la mondliteraturo. Zweig montras en siaj verkoj la ruiniĝon de anakronisma klaso kun ĝiaj regadformoj. Li, kiel neniu antaŭe, kapablis senmaskigi la funkcisistemon de imperialismaj militoj.

Lia romanciklo pri la unua mondmilito „La milito de la blankaj viroj" kun entute 7 grandaj romanoj restis ĝis hodiaŭ senkompara en la germana literaturo.

Ni nur menciu „La kverelo pri la serĝanto Grischa" (1928), „Juna virino de 1914" (1931) aŭ „La edukiĝo antaŭ Verdun" (1935), kiuj estas tradukitaj en multajn lingvojn.

Liaj verkoj spegulas la transiron de kritika al socialisma realismo. Arnold Zweig, klasika nacia aŭtoro de nia epoko, estas verkisto de Germana Demokratia Respubliko. Li iam diris: „Se ne estus kreita post la fondiĝo de SUG (Socialista Unuiĝinta Partio de Germanio — la trad.) tiu ŝtato, la GDR, — tiele, ke estis venkita la skismo de la laborista klaso, por kies forigo mi jam batalis 1920 — mi ne estus sciinta, kie trovi mian domicilon".

Arnold Zweig ne plu vivas. Sed lia nomo kaj verko certigis al li en la literaturo de nia jarcento daŭran lokon. En liaj verkoj la grandaj humanismaj tradicioj trovas dignan daŭriĝon.

D. Blanke

Proleta Esperanto Servo (PES) kaj EKRELO

Atingis nin tre interesa letero de soveta esperantisto pri gravaj faktoj el la historio de la internacia laborista esperanto-movado. Ni ĝin represas iom mallongigita:

„... Mi aprecas vian gravan iniciaton pri kolekto de materialoj kaj faktoj pri la historio de la laborista esperanto-movado. La presita artikolo („der esperantist“ nro 25) pri tiu temo estas interesa kaj indas aprobon de ĉiu laboristo-esperantisto.

Min aparte ekinteresiĝis via propono esplori la ligojn inter la germanaj kaj sovetaj laboristo-esperantistoj.

Mi volas rememorigi pri la grava rolo, kiun ludis la ekzistinta en Berlino *Proleta Esperanto Servo* (PES). Ĝi disvovis gravan fruktan agadon por propagando de proleta internacia solidareco, disvastigo de informoj pri la klasbatalo en tuta mondo kaj organizis nian kolektivon de proletaj korespondantoj. Mi loĝis 1928 en Pollando, kie regis faŝisma reĝimo.

Mi regule sendis artikolojn kaj informojn pri la politika situo de tiama Pollando, okcidenta Ukrainio, pri la klasbatalo de pola laborista klaso, rezisto de subpremitaj popoloj k. s. Tiuj artikoloj pere de PES aperis en multaj laboristaj gazetoj de diversaj landoj, plejparte en Sovetunio. Poste mi establis pere de PES regulan kontakton kun la redaktoro de oficiala organo de *Unuiĝo de Militantaj Sendiuloj* (Ateistoj) en Moskvo «безбожик» (sendiulo), kie mi aperigis kelkajn artikolojn pri la maĥinacioj de pollanda klerikalismo kaj pola faŝismo. Pro konspiraj celoj kaj singardo mi ĉiujn materialojn sendis ne rekte al PES sed al la adreso de k-do *Otto Alice* en Berlin, kaj tiu transdonis la materialojn al k-do *Nikolaj Incertov* en Moskvo, aktiva soveta esperantisto, kiu tradukis miajn artikolojn ruslingven kaj aperigis ilin en soveta revuo. Ĉiujn miajn artikolojn por PES, „Sennaciulo“ kaj „Sendiulo“ mi subskribis per la esperantodevena pseŭdonimo „Mondulewski“.

Mia kunlaboro al PES daŭris ĝis 1931, ĝis mia aresto kaj posta kondamno al malliberejo „pro soveta komunisma agado“. Poste sekvis la potencakiro de Hitler. Miaj ligoj kun PES kaj Sovetunio interrompiĝis ...“

Oni devas ankaŭ substreki la ege gravan eldonlaboron de EKRELO kaj la signifon de ties eldonaĵoj por la landoj, kie regis la politiko reakcia kaj kie estis sufokita per la cenzuro ĉiu libera revolucia vorto. La ricevitaj verkoj, eldonitaj de EKRELO, kiujn mi ricevis el Germanio, estis por mi kaj aliaj laboristaj esperantistoj ofte la ununura fonto de scio pri la konstruo de socialismo en Sovetunio, pri la stato de revolucia movado en aliaj landoj, pri la arta literaturo kaj simile. Mi memoras faktojn kaj mem tion spertis, ke el eldonaĵoj de EKRELO, *„Internaciisto“*, Proleta Esperanto Servo mi ĉerpis materialojn por referaĵoj kaj variiĝoj de programoj de laboristaj kulturaj aranĝoj, vesperoj k. t. p.

(daŭrigo sur paĝo 7)

Proleta Esperanto-Korespondado (PEK)

K-do W. G. Keable el London kompletigis nian skizon pri la historio de la internacia laborista esperanto-movado (vd. „d. e.“ nro 25, pĝ. 4—8) per tre valora kontribuo. Jen eltiraĵo·el lia letero:

„. . . la IPE- anoj komprenis, ke en kruele klasbatala socio la prolet-esperantistoj, kiuj ne povis esti laŭnombre pli ol tre malgranda parto de la internacia proletaro, povis pravigi sian dediĉon de tempo, forto kaj mono al Esperanto nur per la valoro de siaj apartaj specialaj servoj al la proletaro. Tion ni faris per nia organizita PEK-laboro, *kiu estis deviga al ĉiu IPE-sekcio.* PEK signifis „Proleta Esperanto-Korespondado“, kaj ĝi havis du branĉojn:

1. Pres-servoj al la proleta gazetaro, konsistantaj el unikaj informoj senditaj de eksterlandaj PEK-grupoj, tradukitaj en la lingvon de la koncerna gazeto. Kiel tiu servado estis estimata, atestas artikolo en 1932 en *„Rote Fahne“*, organo de la Germana Komunista Partio, sub titolo „Bravo Esperantistoj“, alvokanta subtenon al la proleta Esperanto-movado pro la valoraj servoj de la Berlina PEK-grupo.

2. Kolektiva Korespondado. Grupo de laboristoj en, ekz. soveta fabriko, verkis en sia patrolingvo leteron pri laborkondiĉoj, kun subskriboj personaj; la loka esperantista grupo tradukis ĝin esperanten kaj poŝtis la originalan leteron kun la traduko al, ekz. brita PEK-grupo, kiu siavice tradukis anglingven kaj transdonis la tri dokumentojn al fabriko en la sama laborfako. Tiel ofte stariĝis ligo eduka kaj solidariga por ambaŭ — kaj la proletesperantistoj estis respektataj kiel valora fako de la proletaro, foriga al ĉiu opinio, ke nia lingvo estas utopiaĵo.

La PER-Esperanta laboro estas ĉiam la plej efika POR-Esperanta laboro.“

Kiel mi memoras en mia propaganda laboro mi utiligis *„La programon de Komunista Internacio“, „133 tagoj de Soveta Hungarujo“, „Ŝtato kaj Revolucio“* de Lenin en modela traduko de Demidjuk, verkojn de Bredel, Lavjentjev, Reisner kaj aliaj, kiuj eldoniĝis de EKRELO.
Tion ni ne devas forgesi. Esperanto en tiu periodo enportis sian gravan deponon en la batalo kaj progreso de la internacia laborista movado.

Mark Ŝretrik, Benderi, Sovetunio

Noto de la redakcio:
Similaj rememoroj kiel la supre presita ege subtenas niajn esplorojn. Kiu scias pliajn detalojn pri PES? Kiu konas Otto Alice?

Erweiterte Tagung des Zentralen Arbeitskreises

Die Mitglieder des Zentralen Arbeitskreises Esperanto und alle Vorsitzenden der Bezirksarbeitskreise der DDR tagten am 7. November 1968 im „Club der Kulturschaffenden Johannes R. Becher“ in Berlin

Der Vorsitzende des ZAK, Handelsrat *Rudi Graetz*, sprach zum ersten Punkt der Tagesordnung über seine Eindrücke als Messedirektor der DDR und als Esperantist in den arabischen Ländern. Er berichtete über ausgezeichnete Erfolge der DDR-Handelstätigkeit in den jungen Nationalstaaten und interessante Erlebnisse, welche die sprachlichen Schwierigkeiten auf internationaler Ebene sichtbar werden ließen.

Über den Stand der Arbeit der Esperantisten in ihren Bezirken berichteten die Bundesfreunde *Kurt Langhammer* (Gera) und *Walter Dietze* (Leipzig). Der Sekretär des ZAK, *Detlev Blanke*, sprach über die Realisierung des Arbeitsplanes 1968 und stellte fest, daß auch die meisten konkreten Aufgaben, die sich aus der Sitzung des ZAK im Sommer ergeben haben, realisiert werden konnten. In Auswertung des 9. Plenums der SED wurden eine ganze Reihe neuer Aufgaben gestellt, die es 1969 zu erfüllen gilt. Es geht besonders darum, die politische Wirksamkeit der Arbeit der Esperantisten der DDR im Ausland durch eine gute Kollektivkorrespondenz zu erhöhen. Dabei könnten solche Themen im Vordergrund stehen wie „Was wissen Sie über die DDR, den ersten deutschen Friedensstaat?“

Die Zusammenarbeit mit den sozialistischen Ländern und die Stärkung der MEM (Werbung für den Paco) muß besonders beachtet werden.

Den Bezirksarbeitskreisen wurden viele konkrete Aufgaben übertragen, unter anderem die Bildung einer Arbeitsgruppe zur Erforschung der Traditionen der Arbeiter-Esperanto-Bewegung in ihrem Bezirk.

Besonders wichtig war der Tagesordnungspunkt zu Fragen der Leitungstätigkeit, der mit einem Diskussionsbeitrag von *Aenne Hannke* über die Leitungserfahrungen des Bezirksarbeitskreises und der Kreisarbeitsgruppe Rostock eingeleitet wurde.

Im Ergebnis der Diskussion wurde auf der Tagung beschlossen, die Leitungstätigkeit in allen Bezirken wesentlich zu verbessern.

Es kann eingeschätzt werden, daß die straff geleitete und konkret durchgeführte Tagung des ZAK eine gute Grundlage für eine Verbesserung der Arbeit im Jahre 1969 geben wird.

— e

Erfolgreicher Lehrgang in Bad Saarow

In der Zeit vom 4. bis 11. November fand in Bad Saarow, in der herrlich am Scharmützelsee gelegenen Zentralschule des Deutschen Kulturbundes, das II. zentrale Seminar für ehrenamtliche Funktionäre der Esperantogruppen des DKB statt. Es nahmen 30 Bundesfreunde aus 11 Bezirken der DDR teil. Das sich in Oybin sehr gut bewährte Programm (vgl. „der esperantist“ 22/23, S. 16), wurde auch diesmal im wesentlichen eingehalten. Der vorgesehene pädagogische Dozent mußte leider kurzfristig absagen, so daß die Zirkelleiter einen pädagogischen Erfahrungsaustausch in eigener Regie durchführten, der außerordentlich fruchtbar war. Besonders erwähnenswert sind die Beiträge der Bundesfreunde *Ernst Schonert*, Berlin, und *Margarete Augustat*, Meißen.

Der Leiter des Seminars, *Detlev Blanke*, ergänzte seine in Oybin gehaltenen Vorträge durch das Referat „Bedeutung und Grenzen des Esperanto für die außereuropäische Welt“. Hierbei wies er nach, daß die Frage einer internationalen Sprache nur in Abhängigkeit von den konkreten gesellschaftlichen und sprachlichen Verhältnissen auf der Erde betrachtet werden dürfe. Diese Tatsache wurde besonders am Beispiel der jungen Nationalstaaten in Afrika und Asien deutlich, die erst nach der Lösung ihrer eigenen sehr komplizierten nationalen Probleme, dazu gehört auch die Frage der Nationalsprache, ein Interesse für die internationale Sprache zeigen werden.

Die Referate von *Dr. Höhne* und Herrn *Körner*, beide vom Ministerium für Auswärtige Anlegenheiten, über die UNO und Fragen der imperialistischen Globalstrategie fanden die ungeteilte Aufmerksamkeit der Zuhörer und riefen lebhafte Diskussionen hervor.

In den Referaten zu Fragen des Esperanto standen die theoretischen Probleme im Vordergrund, die eine gute Grundlage für eine realistische Haltung zu den Möglichkeiten und Grenzen des Esperanto schufen. Sie regen zu vielseitigen, offenen und sachlichen Auseinandersetzungen mit sektiererischen Erscheinungen an.

Charakteristisch für das Seminar in Bad Saarow war die starke politische Interessiertheit der Seminarteilnehmer. Diskussionen zu Fragen der psychologischen Kriegsführung, über die Globalstrategie und andere aktuelle Ereignisse dauerten nicht selten bis in die späte Nacht.

Der volle Erfolg des Seminars wurde somit weitgehend durch die Mitarbeit aller Teilnehmer bestimmt; dazu gehört auch der Lichtbildervortrag des Bundesfreundes *Thomas* über seine Ferienerlebnisse in Polen (Miedzygórze).

Alles in allem, die gewonnenen neuen Erkenntnisse und die ausgetauschten Erfahrungen werden sicher dazu beitragen, die ideologische und organisatorische Arbeit der Esperantogruppen im DKB positiv zu beeinflussen, wenn . . . , je. wenn sie in den einzelnen Gruppen wirklich ernsthaft ausgewertet werden. Und das ist leider noch nicht überall geschehen.

— e

Memore al kamarado Joĉjo Bata

En la jaro 1930 la estraro de GLEA estis transferita de Leipzig al Berlino laŭ decido de la asocia kongreso de Essen. Ni luis modestan buroon en Dirckenstraße, formis estraron el junaj laboristaj esperantistoj, instalis nin kun granda entuziasmo sed sen multe da sperto kaj organizis nian laboron prenante kontakton kun la aliaj laboristaj organizaĵoj.

En tiu tempo GLEA havis pli ol 3000 membrojn en proksimume 120 lokaj grupoj.

Iun tagon venis en nian oficejon hungaraj kameradoj, geedzoj, kiuj rifuĝinte la blankan teroran reĝimon en tiama Hungario kaj ĉasitaj de Vieno, kie ili vivis kelkan tempon, serĉis rifuĝon en Germanio.

Joĉjo Bata estis alta kaj magra viro de tre bela madjara tipo kies grandaj nigraj okuloj reflektis inteligentecon kaj sinceron. Lia edzino, Manjo, estis vigla kaj serioza juna virino, egale aktiva, subtenante aŭ kritikante sian edzon. Senhezite ili partoprenis en nia laboro, kaj ni estis kontentaj. Joĉjo kaj Manjo parolis flue la internacian lingvon kaj nur kiam nesperta kaj juna esperantisto el nia kolektivo ne bone komprenis, ili provis klarigi siajn pensojn en germana lingvo.

Joŝjo estis bona organizanto kaj ĉiam plena je ideoj kiujn li volis trudi al ni kaj kies realigon li volis kvazaŭ perforte akceptigi. Lia temperamento kaj dinamismo ofte kontraŭis nian prudentecon kaj, mi ne volas kaŝi ĝin, pikis nian germanan flegmon. Sed Joĉjo devigis nin, kaj ofte nia pasiveco – tiel li nomis ĝin – provokis lian koleron. Tiam li iris ĉe la sekretario de IFA (tegmenta organizo de ĉiuj laboristaj kulturaj organizaĵoj) por submeti al li siajn projektojn.

Dum tiu epoko la situacio en la internacia movado esperantista graviĝis pro la kontraŭsoveta kaj kontraŭmarksista politiko de la SAT-gvidantoj kaj ilia diktatora sinteno kontraŭ malnovaj kaj aktivaj sed opoziciaj SAT-anoj. La plenuma komitato proponis kaj sukcesis ties eksigon el SAT. En tiuj kondiĉoj el pluraj landoj venis sugestoj krei laboristan internacian organizaĵon kies ideologia bazo ne devus esti nebula sennaciismo.

Temis meti la internacian lingvon praktike je la servo de la laborista klaso, des pli ke la klasbatalo en multaj landoj estis fariĝinta pli kaj pli akra kaj la ekzemplo kaj sukceso de la socialisma konstruo en Sovet-Unio pli influa.

Iniciativa komitato de la Berlina grupo de GLEA kunvokis internacian kongreson al Berlino en Aŭgusto de 1932. La gekamaradoj de la Berlino grupo de GLEA, gviditaj kaj senĉese enkuraĝigitaj de nia fervorega kaj sperta Joĉjo, plenumis gigantan laboron por ricevi, informi, loĝigi kaj eĉ

(daŭrigo paĝo 11)

El la enkonduko de la laborplano de CLR por 1969

La esperantistoj de GDR konsideras kiel unu el siaj ĉefaj taskoj per siaj lingvaj povoj konvinke prezenti al la esperantistoj de aliaj landoj la historian transformoprocezon kiu plenumiĝas en nia ŝtato, la pacaman karakteron de nia politiko kaj la profunde humanisman enhavon de nia evoluo ekonomia, politika kaj kultura.

Tiun taskon nur povas plenumi homoj kiuj sentas sin intime ligitaj al nia ŝtato.

Tial la formado de socialistaj karakteroj devas troviĝi en la unua vico de la laboro de la esperantistoj konforme al la direktivoj de la naŭa sesio de la Centra Komitato de la Socialista Partio Unuiĝinta kaj de la Ŝtata Konsilantaro de la 18a de oktobro 1968.

Necesas kontinue akceli la intelektan kaj kulturan disvolviĝon de la civitanoj de GDR kaj en sia laboro konstante bazi sin sur la instruoj de Marks, Engels kaj Lenin, kaj ĉiam defendi la starpunkton de la socialisma humanismo.

La laboro de la esperantistoj nur estas sencoplena, se ĝi kontribuas al la evoluo de socialistaj karakteroj kaj konsiderante la dudekjaran jubileon de nia Respubliko, precipe al la ĉiuflanka konsolido de nia ŝtato.

Per plibonigo de nia faka, politika kaj organiza laboro en ĉiuj esperantistaj grupoj kaj gvidaj instancoj devas esti kreitaj pli taŭgaj premisoj por atingi bonajn rezultojn.

(El la enkonduko de la laborplano de CLR por 1969)

---

manĝigi la alvenantajn eksterlandajn kamaradojn. Ĉio bone plenumiĝis malgraŭ la raraj financoj pri kiuj disponis la organiza komitato, kaj la kongreso unuanime fondis la „*Internacion de Proletaj Esperantistoj*" (IPE) kaj organizis la „*Proletan Esperanto Korespondadon*" (PEK). Oni povas diri ke J. Bata estis unu el ĝiaj akuŝistoj.

En januaro de 1933 la hitlera faŝismo prenis la ŝtatan potencon kaj neniigis la laboristan movadon puŝante la plej aktivajn elementojn en la ilegalecon. La germana esperantista movado estante la plej forta eŭropa sekcio de IPE estis detruita. Kelkajn semajnojn antaŭ la alveno de la hitlera faŝismo Joĉjo forlasis Germanion elpelita per la aŭtoritatoj kaj rifuĝis en Sovet-Union. Lia edzino sekvis lin pli malfrue.

Ni ĉiam memoros pri tiu brava kamarado.

W. Vildebrand

Kion volas „Terminar-komisiono"?

La specifikaj cirkonstancoj en nia lando dum la aktuala periodo de socialisma konstruo kreis terminojn kiujn traduki en la internacian lingvon ne ĉiam estas facila afero pro la komplikeco de la germana lingvo.

Tiu fakto kreas penan situacion por niaj esperantistoj, kiuj konfrontiĝas kun la tasko traduki tiujn tekstojn. Konscie de tiu stato ni sugestis ke komisiono de lertaj esperantistoj — mi ne diras „kompetentaj" —, laboru, trovu kaj publikigu la tradukojn de la plej uzataj terminoj.

Kompreneble ni nur lanĉis vokablojn kiuj proksimiĝis plej fidele je la senco de la originalo kaj kiuj estu plej eble bona esperanto. Ni lasos al la praktiko adopti aŭ anstataŭi ilin.

Kaj jen, bona, malnova sed iom izola esperantisto riproĉis al ni, „dikti" la esperantan tradukon de tiuj terminoj. Ni intencas diskuti kun li persone pri lia kritiko kaj proponoj. Tamen ni deziras kontesti lian postulon, ke la traduko de nova termino estu mallonga. Ne ĉiam nova termino povas esti mallonga. La germana lingvo kun sia kapablo de aglutinacio permesas fari vortojn tie kie aliaj lingvoj bezonas plurajn elementojn. Ĉu ne estas vere, ke ofte oni pekas per kreo de vortomonstroj? Ĉu oni povas senpune oferti tiujn vortomonstrojn al internacia publiko? Ĉu estas bona esperantisto tiu kiu uzas vortojn kiel „fremdultrafikoficejo" anstataŭ diri: „oficejo de turismo". Aŭ „aerŝipveturado" anstataŭ „aviado"?

Cetere, nia bona amiko protestas kontraŭ la propono uzadi la terminon, „katenigaj leĝoj". Li trovas por la vorto „kateno" nur la signifon de konkreta, palpebla fera instrumento por ligi fizike iun. La internacia lingvo, kiel, mi pensas, ĉiuj naciaj lingvoj, ne nur uzas siajn terminojn en materia sed ankaŭ en alegoria, metafora kaj simbola sencoj. Do, katenigaj „leĝoj" en germana lingvo de nia epoko signifas leĝoj kiuj kvazaŭ metas katenojn al la homoj. En la nuna kazo: la registaro de la Federacia Respubliko Germana dekretis, ke siaj leĝoj aŭtomate validas ankaŭ por la civitanoj de la Germana Demokratia Respubliko kaj ke iliaj „krimoj" povas esti punataj laŭ la federaciaj leĝoj.

Jen, kial konstituis en Berlino komisiono kiu studadas la novajn germanlingvajn terminojn kaj serĉas konvenajn vokablojn en Esperanto. Ĝi adresas sin al ĉiuj esperantistoj en la tuta lando kaj petas pro kunlaboro. La rezultoj de tiu laboro estos publikigataj en „der esperantist".

Willy Vildebrand

Wörterverzeichnis Deutsch-Esperanto (A-L)

A

abbilden figuri
Abend vespero
Abenteuer aventuro
aber sed
Aberglaube superstiĉo
Abfahrt forveturo
Abgeordneter deputit
abgrenzen limigi
Abgrund abismo
abhängen dependi
ablehnen rifuzi, malkonsenti
ableiten dedukti
Abneigung antipatio
Abort necesejo
abschaffen forigi
Abscheu abomeno
Abschied adiaŭo
Abschnitt detranĉo, segmento
Absender sendanto, adresanto
Absicht intenco
abstammen deveni
Abteil kupeo
Abteilung sekcio, grupo (mil.) taĉmento
abwärts malsupren
abwechseln alterni
Abwehr defendo
Abzeichen insigno
Achsel ŝultro
acht ok
achten estimi
auf etwas: atenti
ächzen ĝemi
Acker akro
Ader vejno
Adresse adreso
Affe simio
Agent -ur agent/o -ejo
ahnen antaŭsenti, konjekti, suspekti
ähnlich simila
Akt (Th), Akte akto
aktiv aktiva
aktuell aktuala
albern naivega
Alkohol alkoholo
All universo
Allee aleo
allein sola
allgemein ĝenerala
all zu tro
als (nach Steigerung) ol (zeitlich) kiam (zum Hw.geh.) kiel
als ob kvazaŭ
also do
alt maljuna, malnova
Alter aĝo, maljuneco
am (Datum) je
Amt ofico
amüsant amuza
an (Richtung) al
anbieten proponi, ofert
Anblick aspekto
Andenken memoraĵo
ander alia
ändern ŝanĝi
aneignen proprigi
anerkennen agnoski
Anfang komenco
anfertigen fari, fabriki
angeblich laŭdira
angehören aparteni
Angelegenheit afero
angenehm agrabla
Angewohnheit kutimo
angreifen ataki
Angst timo
anhören aŭskulti
Anklage akuzo
ankündigen anonci, sciigi
Anlaß kaŭzo, okazo
anmaßen arogi
Anmut ĉarmo
anpassen adapti
annehmen akcepti
anschaffen havigi, provizi
Ansicht opinio
Ansichtskarte bildkarto
anspielen (auf) aludi al
anspornen instigi
Anspruch pretendo
anstat anstataŭ
Ansteckung infekto
anstiften instigi
Anstrengung penado, streĉado
Antrag propono, peto
Antwort respondi
anwenden apliki, uzi
Anzeige anonco
Anzug vest-(aĵ)-o kostumo
Apfel pomo
Apfelsine oranĝo
Apparat aparato
Appetit apetito
applaudieren aplaŭdi
Aprikose abrikoto
April aprilo
arbeiten labori
Arbeiter laboristo
Ärger ĉagreno
Argument argumento
arm malriĉa
Arm brako
Armee armeo
Ärmel maniko
Art speco (Sorte), maniero (Weise)
artig brava
Arznei medikamento
Arzt kuracisto
Asche cindro
Ast branĉo
Atem spiro
Atom atomo
Attentat atenco
auch ankaŭ
auf sur
aufbauen konstrui
aufbewahren konservi
Aufenthalt restado
Auffassung opinio, percepto
Aufgabe tasko
aufhängen pendigi
aufheben levi, relevi
aufhören ĉesi, fini
— (Gesetz) neniigi

aufklären klarigi
aufmachen malfermi
aufmerksam atenta
aufpassen atenti
aufregen eksciti
aufrichtig sincera
Aufruf alvoko
Aufruhr tumulto, ribelo
aufschieben prokrasti
Aufsicht kontrolo
Auftrag komisio
aufwachen vekiĝi
aufwecken veki
aufziehen (Uhr) streĉi
Auge okulo
Augenblick momento
August aŭgusto
aus el
ausbessern ripari
ausbeuten ekspluati
ausbilden perfektigi
ausbreiten etendi, sterni
Ausdauer persist-(em)-o
Ausdruck esprimo
Ausflug ekskurso
ausführen plenumi, eksporti (ök.)
ausführlich detala
ausfüllen plenigi
ausgezeichnet bonega
aushalten elteni, suferi
Auskunft informo
Ausland eksterlando
auslöschen estingi, -iĝi
Ausnahme escepto
Ausrede elturniĝo, preteksto
ausrichten (sagen) transdiri
ausrotten ekstermi
ausruhen ripozi
Aussage atesto
aussehen aspekti
außen ekstere
außer escepte de, krom
außerdem cetere, krom tio
Aussicht elrigardo, perspektivo
aussprechen prononci
Ausstellung ekspozicio
aussuchen elekti
Austausch interŝanĝo
Austritt eliro, eksiĝo
auswandern elmigri
ausweichen eviti
Ausweis legitimilo
auswendig parkere
Auszeichnung distingo -aĵo
Automat aŭtomato
Auto aŭtomobilo
Autor aŭtoro
Axt hakilo

B

Bach rivereto
Backe vango
backen baki
baden bani
Bahn fervojo
Bahnhof stacidomo
Bahnsteig perono
bald baldaŭ
Balken trabo
Ball pilko, balo
Band, der volumo
Bande, die bando
Bank (Sitz) benko
Bank (Finanz) banko
Bär urso
Bart barbo
Bau konstruo
Bauch ventro
bauen konstrui
Bauer kamp- ulo, -arano
Baum arbo
Baumwolle kotono
beabsichtigen intenci
beachten atenti
Beamter oficisto
beanspruchen pretendi, postuli
beantworten respondi
beauftragen komisii
beben tremi
Becher pokalo
bedauern bedaŭri, kompati
bedecken kovri
bedeutsam signifa
Bedingung kondiĉo
Bedrohung minaco
bedürfen bezoni
beenden fini, finigi
beerdigen enterigi, entombigi
Beere bero
Beet bedo
befassen sich okupi sin
Befehl ordono
befinden troviĝi (gesundheitlich) farti
begabt kapabla, talenta
begeistern entuziasmigi
begegnen renkonti
begierig avida
beginnen komenci
begleiten akompani
beglückwünschen gratuli
begreifen kompreni
begrüßen saluti
Behälter ujo
behandeln trakti, kuraci (med.)
behaupten aserti
bei ĉe
beide ambaŭ
Beifall aplaŭdado, aprobo
Beileid kondolenco
Bein gambo, kruro
beinahe preskaŭ
Beispiel ekzemplo
Beitrag kunlaboro, kunhelpo -(Vereins.) kotizo
beißen mordi
bekannt konata
bekommen ricevi
belasten ŝargi
belästigen ĝeni
beleidigen ofendi
bellen boji
bemühen klopodi
benachrichtigen informi, sciigi
Benehmen konduto
beneiden envii
benötigen bezoni
berechtigen rajtigi
beobachten observi
bequem komforta
bereit preta
bereuen penti
Berg monto

Bericht raporto, referato
Beruf profesio
berühren tuŝi
berühmt fama, glora
beschädigen difekti
bescheiden modesta
beschimpfen insulti
Beschluß decido
beschützen protekti
Besen balailo
besitzen posedi
besonders precipe, aparte
besser pli bone
beständig konstanta, daŭra
Besteck manĝilaro
bestellen (Ware) mendi
bestrafen puni
Besuch vizito
beten preĝi
betonen akcenti
betragen konduti
Betrieb entrepreno
betrügen trompi
betrunken ebria
Bett lito
betteln almozpeti
Beule ŝvelaĵo
Bevölkerung loĝantaro
bevor antaŭ ol
bevorzugen preferi
bewegen movi
bewaffnen armi
Bewegung movado
Beweis pruvo
bewerben, sich aspiri, kandidati
bewirten gastigi
Bewohner loĝanto
bewundern admiri
Bewußtsein konscio
bezahlen pagi
Bezirk distrikto
Beziehung (inter) rilato
biegen fleksi, kurbigi
Biene abelo
Bier biero
bieten proponi, prezenti
Bild bildo
Bildung klero, civilizacio
billig malmultekosta
billigen aprobi
binden legi, bindi (Buch)
Birne piro
bis ĝis
bisher ĝis nun
bißchen iom
Bitte peto
bitter maldolĉa, amara
blank (rein) pura
Blase veziko
blaß (bleich) pala
Blatt folio
blau blua
Blech lado
bleiben resti
Bleistift krajono
blicken rigardi
blind blinda
Blitz fulmo
blöde malsaĝa, stulta
blond blonda
bloß nur
blühen flori
Blumenstrauß flor/o, bukedo
Bluse bluzo
Blut sango
Bohne fabo
bohren bori
Bombe bombo
Bonbon bombono
Boot boato
borgen prunt/i, -edoni, -epreni
böse malbona
boshaft malica
Botschaft sciigo, ambasadorejo
braten rosti
Brauch (Sitte) moro
brauchen bezoni
braun bruna
Braut fianĉino
brav brava
brechen rompi
Brei kaĉo
breit larĝa
bremsen bremsi
brennen bruli
Brille okulvitroj
Brief letero
-marke poŝtmarko
-wechsel korespondo
bringen alporti
Brot pano
Brücke ponto
Bruder frato
brüllen (Tier) muĝi, blekegi, kriegi (Mensch)
brummen murmuri
Brunnen puto
Brust brusto
brutal bruta
Buch libro
Buchstabe litero
bücken sich klini sin
Bund asocio, ligo
bunt multkolora
Burg kastelo
Bürger ŝtatano, civitano
-meister urbestro
-steig trotuaro
- Angehörige des Mittelstandes: burĝo
Büro oficejo
Bürste broso
Busen brusto
büßen pentofari
Butter butero

C

Café kafejo
Chance ŝanco
Chauffeur ŝoforo
Chaussee ŝoseo
Chef ĉefo
Chemie kemio
cirka ĉirkaŭ, proksimume
Couch kuŝsofo
Coupé kupeo
Cousin kuzo

D

Dach tegmento
damals tiam
Dampf vaporo
dämlich stulta
damit por ke

danach poste, post tio
daneben apude
danken danki
dann tiam
Darm intesto
darum tial, pro tio
darstellen prezenti
das tio, la (Artikel)
daß ke
Datum dato
dauern daŭri
Daumen dika fingro
DDR Germana Demokratia Respubliko
decken kovri
delegieren delegi
delikat delikata
Demokrat demokrato
denken pensi
Denkmal monumento
denn ĉar
dennoch tamen, malgraŭ tio
der, die das la
deshalb tial, pro tio
deutlich klara, precisa
Dezember decembro
dicht densa
Dichter poeto
dick dika
Dieb ŝtelisto
dienen servi
Dienstag mardo
Ding aĵo, objekto, afero
direkt rekta
diskutieren diskuti
Disziplin disciplino, fako
doch sed
Doktor doktoro
Dokument dokumento
dolmetschen interpreti
Donner tondro
Donnerstag ĵaŭdo
Dorf vilaĝo
Dose skatoleto
dort tie
Drama dramo
draußen ekstere
Dreck malpuraĵo, koto
drehen turni
drei tri
dreschen draŝi
drinnen interne
drohen minaci
drucken presi
drücken premi
Du ci
Duft bonodoro
dulden suferi
dumm malsaĝa, stulta
dunkel malhela
dünn maldika
durch tra
durchaus nepre, absolute
durchführen plenumi, efektivigi
dürfen rajti
Durst soifo

E

eben (flach) ebena
ebenfalls ankaŭ
echt malfalsa, vera
Ecke angulo
edel nobla
egal egala
ehe antaŭ ol
Ehe edzeco
ehebrechen adulti
ehrbar honesta
Ehre honoro, estimo
Ehrgeiz ambicio
ehrlich (aufrichtig) sincera
Ei ovo
Eiche kverko
Eichhörnchen sciuro
Eid ĵuro
Eifer fervora
Eifersucht ĵaluzo
eifrig fervora
eigen propra
eigenartig stranga
Eigentum propraĵo
Eigenschaft eco
eigensinnig obstina
eilen rapidi
Eimer sitelo
eindringen penetri
Eindruck impreso
einfach simpla
einführen enkonduki, enporti
Einfluß influo
einige kelkaj
Eingeweide internaĵo, intesto
Einkünfte enspezoj
einladen inviti
einmal, einst unufoje, iam
Einöde dezerto
eins (Zahl) unu
einsam soleca
einschränken limigi
Einspruch protesto
einstimmig unuvoĉa
eintönig monotona
einverstanden sein konsenti
Einwohner loĝanto
Einzelheit detalo
einzig sola, ununura
Eis glacio
Eisen fero
Eisenbahn fervojo
Zug: trajno, vagonaro
eitel vanta
Eiter puso
Ekel naŭzo
Elastizität elasteco
elegant eleganta
elektrisch elektra
Element elemento
Elend mizero
Eltern gepatroj
empfangen rekomenci
Empfängnis gravediĝo
empfehlen rekomendi
empfinden senti
empören, sich ribeli
Ende fino
Engel anĝelo
Enkel nepo
entbinden akuŝi
Ente anaso
entfernen forigi
Entfernung distanco
entlang laŭ (longe de)
entscheiden decidi
entschuldigen pardoni
entsetzlich terura
enttäuschen seniluziigi
entweder . . oder aŭ . . . aŭ
Entwurf projekto, skizo, plano
Epoche epoko
er li

erben heredi
Erbse pizo
Erde tero
ereignen, sich okazi
erfahren ekscii, sperti
Erfahrung sperto
Erfolg sukceso
erfüllen plenumi
Ergebnis rezulto
erinnern sich (re)memori
erklären klarigi
Erlebnis travivaĵo
ernst serioza
ermorden murdi
Ernte rikolto
erobern konkeri
erpressen ĉantaĝi
erreichen atingi
erscheinen aperi
erschießen mortpafi
ersticken sufoki, -iĝi
ertrinken droni
erwachsen plenkreska
erwägen konsideri
erwähnen mencii
erwarten atendi
erwerben akiri
erzählen rakonti
erzeugen produkti, krei
erziehen eduki
es ĝi (unpersönl.)
Esel azeno
essen manĝi
Etage etaĝo
etwas io, iom
ewig eterna
existieren ekzisti
Experiment eksperimento
Explosion eksplodo
Export eksporto
extra ekstre, aparte

F

Fabrik fabriko
Fach fako
Faden fadeno
fähig kapabla
Fahne, Flagge flago
fahren veturi
Fahrrad biciklo
Faktor faktoro
falls se
falsch malĝusta, falsa
Falte faldo
Familie familio
fangen kapti
Farbe koloro
Faß barelo
Fasching karnavalo
fast preskaŭ
faul maldiligenta
faulen putri
Faust pugno
Februar februaro
fechten skermi
Feder plumo, risorto
fegen balai
fehlen manki
Fehler eraro
feierlich solena
feiern festi
Feiertag festotago
feig malkuraĝa
fein delikata, gracia
Feind malamiko
Feld kampo
Fell felo, pelto
Fels roko
Fenster fenestro
Ferien ferioj, libertempo
fern malproksima
fertig preta
Fessel kateno
fest firma
Fest festo
feststellen konstati
fett grasa
feucht malseka
Feuer fajro
Fichte abio
Fieber febro
Figur figuro
Film filmo
finden trovi
Finger fingro
finster mal/hela, -luma
Fisch fiŝo
flach plata, ebena
Flamme flamo
Flasche botelo
Fleck makulo
Fleisch viando, karno
fleißig diligenta
Fliege muŝo
fliegen flugi
fliehen fuĝi
Flirt flirto
Floh pulo
fluchen malbeni, blasfemi
Fluß rivero
flüstern flustri
folgen sekvi
folglich sekve
fördern akceli
fordern postuli
forschen esplori
fort, weg for
fortfahren daŭrigi
Fortschritt progreso
Frage demando
Frau virino
Fräulein fraŭlino
frech impertinenta, aroganta
frei libera
Freitag vendredo
fremd fremda
freuen, sich ĝoji
Freund amiko
freundschaftlich afabla
Friede paco
frisch freŝa
Frisur frizo
froh, fröhlich gaja
fromm pia
Frosch rano
Frost frosto
Frucht frukto
früh frue
Frühling printempo
Fuchs vulpo
fühlen senti
führen konduki
fünf kvin
Funke fajrero
für por
Furche sulko
Furcht timo
Fuß piedo
Fußboden planko
Futter furaĝo, nutraĵo

G

Gabel forko
gähnen oscedi
Gans ansero

ganz tuta
Garten ĝardeno
Gast gasto
Gatte -in edz/o -ino
gebären naski
Gebäude konstruaĵo
geben doni
Gebiet teritorio, regiono
gebildet klera
Gebirge montaro
gebrauchen uzi
Geburt naskiĝo
Geburtstag naskiĝtago
Gas gaso
Gedanke penso, ideo
Gedächtnis memoro
Gedicht versaĵo, poemo
Geduld pacienco
Gefahr danĝero
gefallen plaĉi
gefangen kaptita, mallibera
Gefecht batalo
Gefühl sento
gegen kontraŭ
Gegend regiono
Gegensatz konstrasto, malo
gegenseitig reciproke
Gegenstand objekto
Gegenteil malo, kontraŭo
Gegenwart nuntempo
Gegner kontraŭulo
Gehalt salajro
geheim sekreta
geheimnisvoll mistera
gehen iri
Gehirn cerbo
gehorchen obei
gehören aparteni
Geige violono
Geist spirito
geizig avara
gelb flava
Geld mono
Gelegenheit okazo
gelingen sukcesi
gelten (wert sein) valori
gemäß laŭ
gemeinsam komuna
Gemüse legomo
gemütlich hejmeca, komforta
genau precisa
genehmigen permesi
genießen ĝui
Genosse kamarado
genug sufiĉe
gerade (soeben) jus (genau) ĝuste
gerecht justa
gern volonte
Geruch odoro
Gerücht famo
Gesandter ambasadoro
Gelang kanto
Geschäft (Laden) vendejo
geschehen okazi
Geschenk donaco
Geschichte historio
geschickt lerta
Geschlecht sekso, gento
Geschmack gusto
Gesellschaft (Verein) societo, socio
Gesetz leĝo
Gesicht vizaĝo
gespannt scivola
Gespräch konversacio
gestatten permesi
gestehen konfesi
gestern hieraŭ
gesund sana
Getreide greno
Gewalt potenco
Gewerkschaft sindikato
gewinnen gajni, profiti
Gewirr konfuzo
gewiß certe
Gewissen konscienco
Gewitter fulmotondro
Gewohnheit kutimo
gierig avida
gießen verŝi
Gift veneno
Gitter krado
glänzen brili
Glas vitro (Material) glaso (Gefäß)
glatt glata, ebena
Glatze kalvo
glauben kredi
gleich sama, egala (zeitlich) tuj
gleichzeitig samtempe
Gleis relo
gleiten gliti
Glied membro
Glocke sonorilo
Glück feliĉo
glühen ardi
Gold oro
Gott dio
Grab tombo
graben fosi
Grad grado
Gras herbo
gratulieren gratuli
grau griza
grausam kruela
Grenze limo
Grippe gripo
grob maldelikata
groß granda
Großvater avo
Grube (Graben) kavo, kaverno
grün verda
Grund fundo, kaŭzo (Ursache)
gründen fondi
Grundlage bazo, fundamento
Gruppe grupo
Gruß saluto
gucken rigardi
gültig valida
Gummi gumo
Gunst favoro
Gurke kukumo
gut bona
Gut bieno
gutheißen aprobi

H

Haar haro
haben havi
hacken haki
Hafen haveno
Hafer aveno
Hagel hajlo
Hai ŝarko
Haken hoko
halb duona
Hälfte duono
Halle halo
Hals kolo

halten halti, **stopi** teni (mit **der Hand)**
Hammer **martelo**
Hand **mano**
Handel **komerco**
handeln **(tun)** **agi**
Handwerk **metio**
hängen **pendi**
Harke **rastilo**
hart **malmola**
Hase **leporo**
Haß **malamo**
Haufen **amaso,** **aro**
Haupt **ĉefo,** **kapo** (Kopf)
Hauptsache **ĉefaĵo**
Haus **domo**
Haut **haŭto**
Hebel **levilo**
heben **levi**
Heft **kajero**
heilen kuraci, **resaniĝi**
heilig **sankta**
Heim **hejmo**
Heimat **patrujo**
heimlich **sekreta**
Heirat **edziĝo**
heiser **raŭka**
heiß varmega
heiter serena, **gaja**
heizen **hejti**
Held **heroo**
helfen **helpi**
hell **hela**
Hemd **ĉemizo**
Herbst **aŭtuno**
Hering haringo
Herr sinjoro
herrlich belega, bonega
herrschen **regi**
herum ĉirkaŭ
herumstreichen **vaga-**bondi, vagi
Herz koro
heulen ploregi
heute hodiaŭ
Hexe sorĉistimo
Himbeere frambo
Himmel ĉielo
hinter malantaŭ
hobeln raboti
hoch alta
höchstens maksimume
Hochzeit edziĝo, -festo

Hof korto
hoffen esperi
hohl kava, malplena
Höhle kaverno
höhnen moki
holen alporti
Hölle inferno
Holz ligno
Honig mielo
horchen aŭskulti
hören aŭdi
Horn korno
Horizont horizonto
Hose pantalono
Hotel hotelo
hübsch beleta, ĉarma
Huhn koko
Humanität humaneco
Humor humoro
Hund hundo
hundert cent
Hunger malsato
husten tusi
Hut ĉapelo
Hymne himno

I

ich mi
idee ideo
Idiot idioto
Igel erinaco
ignorieren ignori
Illusion iluzio
illustrieren ilustri
immer ĉiam
im / **in** en
Imperialismus imperiismo
impfen inokuli
Individuum individuo
Industrie industrio
Information informo
Ingenieur inĝeniero
Inhaber posedanto
Inhalt enhavo
innen interne
Insekt insekto
Insel insulo
inteligent inteligenta
intensiv intensa
interessant interesa
international inter-nacia

intim intima
inzwischen dume, intertempe
irre freneza
Irrtum eraro

J

ja jes
Jacke jako
jagen (Jagd) ĉasi
Jahr jaro
jammern lamenti
Januar januaro
jeder ĉiu
jedoch tamen
jemand iu
jenseits trans
jetzt nun
Joch jugo
Jugend jun/aĝo, -ularo
Juli julio
jung juna
Junggeselle fraŭlo
Juni junio

K

Kaffee kafo
Käfer skarabo
Käfig kaĝo
Kahn boato
Kalb bovido
Kalender kalendaro
Kalk kalko
kalt malvarma
Kamel kamelo
Kamerad kamarado
Kamm kombilo
Kammer kamero
Kampf batalo
Kanal kanalo
Kanne kruĉo, poto
Kanzler kanceliero
Kapitel ĉapitro
kaputt difektita
Karre ĉaro
Karte karto
Kartoffel terpomo
Käse fromaĝo
Kasse kaso
Kasten kesto
Katalog katalogo, nomaro

Katastrophe katastrofo
Katze kato
kauen maĉi
kaufen aĉeti
kaum apenaŭ
Kehle gorĝo
keiner neniu
Keller kelo
Kellner kelnero
kennen koni
Kerl homaĉo, hometo
Kern kerno
Kerze kandelo
Kessel kaldrono
Kette ĉeno
keusch ĉasta
Kilo kilogramo
Kind infano
Kirche preĝejo
Kirchhof tombejo
Kirsche ĉerizo
Kiste kesto
Kissen kuseno
kitzeln tikli
klagen plendi
Klang sono
klar klara
Klasse klaso
kleben glui
Kleid vesto, robo
klein malgranda
klettern grimpi
klingeln sonorigi
klingen soni
klopfen frapi
Klosett necesejo
Kloß bulo
Klub klubo
klug prudenta, saĝa
Knabe knabo
knarren kraki, grinci
kneifen pinĉi
Kneipe drinkejo
Knie genuo
Knochen osto
Knopf butono
kochen kuiri
Koffer kofro
Kohl brasiko
Kohle karbo
kommen veni
Konflikt konflikto
Kongreß kongreso
König reĝo
konkurieren konkuri
können povi
Kontakt kontakto
konzentrieren koncentri
Kopf kapo
Korb korbo
Korn grajno
Körper korpo
korrespondieren korespondi
kosten kosti, gustumi (abschmecken)
Kraft forto, energio
Kragen kolumo
krank malsana
kratzen grati
Kreide kreto
Kreis rondo
Kreuz kruco
kriechen rampi
Krieg milito
Krise krizo
Kritik kritiko
Krug kruĉo
krumm kurba, malrekta
Küche kuirejo
Kugel globo, kuglo
Kuh bovino
Kunst arto
Kuß kiso
kurz mallonga

L

lachen ridi
lächeln rideti
laden ŝarĝi
Laden butiko, magazeno
laden ŝarĝi
Lage situacio
Lahm lama, paraliza
Lampe lampo
Land lando
Landschaft pejzaĝo
lang longa
langsam malrapida
Langeweile enuo
Lappen ĉifono
Lärm bruo
lassen lasi
Last ŝarĝo
lästig fallen ĝeni, tedi
laufen kuri
Laune humoro, kaprico
laut laŭta
leben vivi
lebhaft vigla
lecken leki
leer malplena
legen meti
lehnen apogi
lehren instrui
Lehrer instruisto
Leiche kadavro
leicht facila, malpeza
leiden suferi
Leidenschaft pasio
leider bedaŭrinde
leihen prunti
leise mallaŭta
leiten konduki, gvidi
lenken direkti
Lektion leciono
lernen lerni
lesen legi
letzt lasta
leuchten lumi
leugnen nei, malkonfesi
Licht lumo
lieb wert kara, aminda
lieben ami, ŝati
Lied kanto
Linde tilio
liegen kuŝi
Linie linio
links maldekstre
Lippe lipo
List ruzo
Liste listo
loben laŭdi
Loch truo
locken logi
Löffel kulero
Lohn salajro, pago
lösen (Aufgabe) solvi
Löwe leono
Luft aero
lügen mensogi
Lumpen ĉifono, -aĵo
Lunge pulmo
lustig gaja
lutschen suĉi
Lyrik liriko

(Wird fortgesetzt)

Plia atingo de Pola Radio

Esperanto-rubrikoj en anglaj, germanaj kaj italaj dissendoj

Post la triobligo de la programoj por eksterlando en la Internacia Lingvo, la direkcio de Pola Radio alprenis novajn decidojn favorajn al Esperanto. En la fremdlingvaj dissendoj, en angla, germana kaj itala lingvoj, ek de la 16-a de oktobro oni enkondukis „Esperanto-rubrikojn" por la esperantistoj en koncernaj landoj.

Ĉiutage, escepte de dimanĉoj, inter la 8.30 kaj 9.00 horo (laŭ MET), per la ondolongoj 25 m, 31 m, 41 m kaj 200 m, la **germanaj** esperantistoj povos aŭskulti i. a. informojn pri esperantistaj aktivecoj, prilingvajn rubrikojn, intervjuojn kun esperantistoj, informojn pri Esperanto-revuoj kaj eldonaĵoj, esperantlingvajn kantojn kaj kanzonojn.

La **italoj** havas sian Esperanto-anguleton ĉiumerkrede, en la itallingvaj dissendoj de la 13,00 ĝis la 13,25 h. (laŭ MET), sur 19 kaj 25 m (ĝi estas ripetata la saman tagon vespere inter la 22,00 kaj 22,30 h. sur la ondoj 31 kaj 41 m) kaj dimanĉe inter la 12,30 kaj 13,25 h. (19 kaj 25 m).

La 23-an de oktobro komenciĝis ankaŭ ĉiumerkredaj Esperanto-rubrikoj en la kadro de **anglalingvaj** programoj inter la 11,00 kaj 11,25 h. (laŭ GMT). Ili estas aŭdeblaj per la ondoj 25 m kaj 31 m.

La daŭro de la iniciato dependas de la nombro de la alvenontaj korespondaĵoj kun rimarkoj, proponoj kaj sugestoj, aŭ nur kun simpla konfirmo de la aŭskultado, sendendaj al: Pola Radio, Box 46, Varsovio, Pollando.

Erwin Schleusener
60 jaroj

La membro de Centra Laborrondo

ERWIN SCHLEUSENER

Berlin, festis la 20-12-1968 sian 60-an naskiĝtagon. Ni gratulas tutkore al la meritplena laborista esperantisto, kiu gvidis rezistadgrupon evoluinta el LEA dum la faŝisma teroro.

CLR

Johannes-R.-Becher-Medalo arĝenta por s-ano ARNOLD ZENKERT, Potsdam

Pro liaj gravaj meritoj en la Kulturligo-laboro, speciale sur la kampo de astronomio, la prezidumo de la Kulturligo distingis nian s-anon Arnold Zenkert, membro de la Distrikta Laborrondo Esperanto en Potsdam, per la Johannes-R.-Becher-medalo en arĝento. Ni gratulas al s-ano Zenkert pro tiu grava distingo.

CLR

El Sovetunio

Sekretario de Tolstoi – esperantisto

La Esperanto-klubon en Moskvo vizitis en la aŭtuno de 1968 la fama franca esperantisto Viktor Lebren – estinta sekretario de Leo Tolstoj. Dum sia pli ol trimonata estado en Sovetunio V. Lebren parolis antaŭ la Moskva Radio kaj televido. Li estis elektita kiel honora membro de Moskva Internacia Esperanto Klubo (MIEK)

Festvespero pri Turgenjew

En novembro 1968 en MIEK estis organizita literatura vespero, dediĉita al la 150-jara datreveno de naskiĝo de fama rusa verkisto I. S. Turgenev, kies tradukitaj en Esp-o verkoj estas konataj inter esp-istoj de l' tuta mondo. Vastan kaj detalan raporton pri verkoj de Turgenev faris sam-ino V-N. Lozinskaja. Aldone al sia raporto prof. E. A. Bokarev detale analizis la tradukitajn verkojn kaj menciis la datojn kaj eldonojn en Esperanto.

Metodoj de Esperanta instruado.

La 24. 11. 1968 okazis erudicia raporto de prof. E. A. Bokarev pri metodoj de Esperanta instruado kun demonstrado de apartaj metodikaj lernolibroj, eldonitaj en diversaj landoj. Rezulte de tiu interesa raporto, oni decidis estontjare organizi serion de lekcioj pri metodoj de Esp-o instruado kaj renovigi la agadon de metodika komisiono ĉe Moskva domo de Instruistoj.

Esperanto-Asocio de Norda Kaŭkazio

Komence de novembro 1968 en Soĉi okazis tritaga Esperanto-konferenco kaj fondiĝis Esperanto Asocio de Norda Kaŭkazio. Prezidanto de la asocio elektiĝis V. Bespalov. *(Laŭ informoj de K-do Kulagin, Moskvo)*

Partoprenu eksposicion de infan-desegnaĵoj!

Hungara Esperanto-Asocio organizos Internacian Esperanto-Ekspozicion de infandesegnaĵoj inter la 24-a de majo kaj la 15-a de junio 1969 in Budapeŝto.

La ekspozicion povas partopreni ĉiu infano, kiu lernas Esperanton ĝis 14 jara aĝo, el la tuta mondo.

La temo de la ekspozicio estas:

LA LUDO. La desegnaĵon oni devas alsendi sur 30 × 30 cm-a desegnopapero kaj kun la desegnaĵoj la Esperante skribitan anonciĝon de la konkursanto.

Ni petas ĉiun konkursanton, bonvolu afranki la koverton filatele. La koverton kaj la leteron ni samtempe ekspozicios kun la desegnaĵo.

La plej bonaj desegnaĵoj estos distingitaj per altvaloraj premioj. La infanoj alsendu la desegnaĵojn ĝis la 1-a de majo 1969 al la adreso de Johano INGUSZ, lerneja direktoro, XIII. Tomori u. 2, Budapeŝto/Hungario.

INFORMOJ

6-a Internacia Pedagoga Esperanto-seminario en Szeged
10—20-an de aŭgusto 1969

En tiu ĉi jaro jam la sesan fojon ni aranĝos la Internacian Esperanto-Seminarion en Szeged/Hungario, por pligrandigi la lingvajn, lingvistikajn, movadhistoriajn, literaturajn kaj metodikajn konojn de la partoprenantoj. La nombro de la partoprenantoj kutime estas 300—400, el ĉ. 15 landoj.

Sekcio „A": Kursoj por komencantoj / bazo de Esperanto
Kursoj por komencantoj dezirantaj fari ekzamenon „A"

Sekcio „B": Kursoj por esperantistoj, kiuj jam faris ekzamenon „A"

Lernobjektoj: parolkapablo, gramatiko, literaturaj legaĵoj, movadhistorio.

Sekcio „C": Kursoj por esperantistoj, kiuj jam havas atestilon „B" kaj deziras akiri rajton por instrui E-on.

Lernobjektoj: lingvistiko, literaturhistorio, stilistiko, pedagogio, metodiko, provlecionoj.

Ankaŭ ĉi jare gvidos la kursojn la plej eminentaj geprofesoroj, fakuloj. Pri la ekzamenoj, atestiloj, kaj pri la detala programo ni sendos sciigojn al la partoprenontoj.

Partopreni povas la Seminarion ne nur pedagogoj.

Por la infanoj ni aranĝos apartan programon.

Inter la nedevigaj posttagmezaj aranĝoj: vizito de la Hungarlanda E-Muzeo kaj Biblioteko, prezentado de hungara popolensemblo, ktp.

Riceveblas aliĝilojn de Internacia Esperanto-Seminario, Szeged, pf. 227.

Partoprenkotizo: 350.— Ft.

Partoprenkotizo kun loĝado kaj **manĝajo:** 1000.— Ft.

20 % rabato por geknaboj naskiĝintaj en 1955 aŭ pli malfrue.

Loĝado en universitata kvartalo, en moderna studenthotelo en 4-litaj ĉambroj, virinaj aŭ viraj. Apud ĉiu ĉambro estas lernoĉambreto.

Se 2 personoj, geedzoj, bezonas la tutan 4-litan ĉambron por si mem, ili devas pluspagi 200 forintojn po persone, entute 400 Forintojn.

Se oni pagas la nuran partoprenkotizon, ĉar oni bezonas pli malmultekostan turisthotelon aŭ pli multekostan hotelon aŭ alian loĝejon antaŭzorgu ilin ĉe la Turista Oficejo/Szeged, Klauzál tér 7, kie onis parolas Esperanton.

Oni devas pagi la koncernan sumon aŭ rekte al nia ĉekkonto, aŭ sendigi la egalvaloran sumon en alilanda valute tra banko al nia ĉekkonto ĝis **10-an de junio 1969.**

La egalvaloran sumon en alilanda valuto oni bonvolu sendigi al la Hungara Nacia Banko, kun noto: la sumo estas ĝirenda al la ĉekkonto 2097—623, Szeged, Csongrád Dep. Kom. de la Hungara Esperanto-Asocio.

Pri la ĵusa kurzo de la forinto povas ricevi klarigon ĉe la Hungara Nacia Banko, Budapeŝto, aŭ ĉe alilandaj ĉefaj bankoj.

Anh Duk: HON DAT

Fremdlingva Eldonejo Hanojo, 1968, 446 paĝoj
Trad.: Nguhen Minh Kinh kaj aliaj

„HON DAT“ estas traduko de sudvjetnama romano, eldonita en Hanojo. La aŭtoro Anh Duk akiris per ĝi la „Sudvjetnaman Literaturan kaj Artan Premion Ngujen Dinh Chieu 1960–1965.“ En antaŭparolo la prezidanto de la konsilantaro de verkistoj kaj artistoj de Sudvjetnamio taksas, ke en la romano vidiĝas ankoraŭ mankoj, sed tamen la verkisto meritas plene la dankon por esti prezentinta al la legantaro fidelan raporton pri la lukto de la popolo kontraŭ la usona imperiismo kaj ties lakeoj.

Hon Dat, malgranda pacema sudvjetnama vilaĝo, preparas sin toleri kaj kontraŭstari la restadon de pli ol mil malamikaj soldatoj: registaraĉaj trupoj, specialaj atak-grupoj („komando-unuoj“) kaj usonaj oficiroj. Zorge oni avertas kaj kaŝas la funkciulojn de la popolarmeo, al kiuj minacas certa mortigo. Estraranoj ellaboras planojn por ruze kaj perforte defendi la vilaĝon. Tri virinoj, du knaboj kaj 14 viroj grupiĝas en tre defend-taŭga kaverno, kiu rezistas ĉiujn atakojn. La unuiĝintaj fortoj de la vilaĝo sukcesas forpeli la trupojn.

La romano respegulas la kontribuon de ĉiuj tavoloj en la vjetnama lukto: la doloron de la edzino, kies edzo batalas kaj povas nek skribi nek subteni la familion, la sindonan laboron de avinoj, la malpaciencon de la infanoj kunhelpi la lukton, la kuraĝan kaj lertan agon de la soldatoj de la popol-armeo, la perfidon de kelkaj nedecidemaj etburĝoj, la honton de patrino, kies filo fariĝis gvidanto de fia atakgrupo kaj ŝian rekompencon al la popolo kaj la neimageblan sadismon de la malamikoj trupoj.

La romano estas tre kruela, sed estis la vivo kaj ne la verkisto, kiu faris ĝin kruela. La leganto vivas kun la herooj de Hon Dat, esperas kun ili kaj scias kiel ili, ke la malamiko neniam venkos, ĉar ĉiu falinta kamerado vivigas novajn batalantojn, duobligas la malamon kaj la popolforton.

La traduko estas ŝajne iomete „vjetnama“ kaj oni bezonas tempon por alkutimiĝi la stilon. Tamen la dramatiko de la okazintaĵoj baldaŭ vekas la atenton kaj kaptas ĝin ĝis finlego. *Linde Heinze*

Mendu la romanon ĉe Karl-Marx-Buchhandlung 1017 Berlin, Karl-Marx-Allee 78–84.

INFORMOJ

Skribas niaj legantoj:

„La kajero N-ro 175/176 de Paco estas vera juvelo el inter la kajeroj de Paco ĝenerale. – Riĉenhava, politika kaj kulturkleriga materialo faras ĝin valora eldonaĵo. La kajero havas belegan plaĉon ... La lingvomaniero estas modela, senriproĉa, imitinda ..."

Ben-Ari Branzburg, Luga, Sovetunio

„... „der esperantist" malgraŭ sia modesteco liveras tre interesan kaj progresivan materialon. Mi tre ŝatas la diversajn artikolojn, kiuj aperas en ĝi ..."

W. Gilbert, Francio

„Ĉiam kun plezuro mi ricevas „der esperantist" kaj estas multe interesata pri la artikolo, kiu raportas pri Internacia Laborista Esperanto-Movado ..."

M. Bordessaulle, Francio

„Mi ricevis bonorde vian specimenan numeron de „der esperantist". Vere bona laborista klas-informado, pro tio mi komplimentas-vin ..."

A. Rossino, Italio

Archivbibliothek des Zentralen Arbeitskreises

Der Zentrale Arbeitskreis ist dabei, eine Archivbibliothek aufzubauen, in der Bücher, Dokumente und andere Esperantomaterialien, vor allem auch über die Arbeiter-Esperanto-Bewegung, gesammelt und sorgfältig katalogisiert werden. Wertvolle Materialien sollen damit zentral erfaßt werden und für wissenschaftliche Zwecke zur Verfügung stehen. Der Zentrale Arbeitskreis ist allen Esperantisten dankbar, die Materialien und Bücher dieser Archivbibliothek übereignen oder darauf aufmerksam machen würden, wer entsprechende Literatur und Dokumente besitzt.

ZAK

Esperantolektüre

Die Karl-Marx-Buchhandlung, 1017 Berlin, Karl-Marx-Allee 78/84, teilt uns mit, daß die Angebotsliste im „der esperantist" Nr. 20/21 noch Gültigkeit hat. „Pola Esperantisto", „Hungara Vivo" können 1969 erst für 1970 abonniert werden. Für die Zeitschrift „Nuntempa Bulgario" ist Bestellschluß der 1. April 1969 und für „Homo kaj kosmo" der 1. 7. 1969.

Silaba enigmo

a, a, ea, ci, do, do, do, fo, gra, i, ko, kri, lan, li, li, me, me, mi, mo, mo, na, na, nek, ni, o, o, o, ran, ran, ri, ro, sa, sis, sto, ti, to, to, vo.

El 38 silaboj formu 9 vortojn kun jena enhavo:

1. Stato de konstanta sopira malgajeco kaj malvigleco
2. Mallonga, kurioza aŭ sprita rakonto
3. Malagrabla odoro kaj gusto de grasoj
4. Sekreta policano
5. Malsanulejo
6. Ago de tiu, kiu unua ion proponas aŭ faras
7. Aparato kiu registras horon, daŭron kaj intenson de sismaj movoj
8. Mallongigita raporto aldonita al diplomata noto
9. Ĉio, kio impresas la flarsenton

La unuaj kaj triaj literoj de supre malsupren legitaj donas gravan nuntempan teorion kun duparta nomo. H. Rothe

Herausgeber: Deutscher Kulturbund (Zentraler Arbeitskreis Esperanto der DDR). Redaktion: 108 Berlin, Charlottenstraße 60. Fernruf: 22 59 91.
Verantwortl. Redakteur: Eugen Menger. Redaktionskommsission: Otto Bäßler, Detlev Blanke, Hans Eichhorn, Rudi Graetz, Rudolf Hahlbohm, Rainer Knapp, Erwin Schleusener, Willi Vildebrand. — Veröffentlicht unter der Lizenznummer 648 des Presseamtes beim Vorsitzenden des Ministerrates der DRR. Erscheinungsweise: 6mal im Jahr. Preis pro Einzelheft 30 Pf. - Druck: Druckwerkstätte Glauchau Julius Pickenhahn KG III-12-8 183

Lingvo-Konkurso (II) n-ro 24

La senditaj tradukoj de la marksa teksto pruvas bonan lingvan kvaliton de la partoprenantoj de nia lingva konkurso n-ro II. Ne estis facile elekti la plej bonan. Ni agis laŭ konscienco kaj objektiveco atribuante la tri unuajn premiojn al:

1. Ernst Mutschall, Halle
2. Dr. Karl Schulze, Berlin
3. Paul Straach, Netzschkau

4.–10. Gisela Schmidt, Neumark/Sa.; Elsa Gruhle, Leipzig; Alfred Knapp, Bad Berka; Rudolf Masek, Neudietendorf; Harald Lorenz, Zwickau; Hans Bensch, 24 Wismar; Philipp Grimm, 9703 Ellefeld/Vogtl.

Jen la traduko el marksa verkajo:

„... Es ist ein bloßes Gerede, wenn man sagt, daß die Krisen aus Mangel an zahlungsunfähigen Konsumenten hervorgehen. Andere Konsumenten als Zahlende kennt das kapitalistische System nicht, ausgenommen Bettler und ‚Spitzbuben'. Daß Waren unverkäuflich sind, heißt nur, daß sich keine zahlungsfähigen Käufer, also Konsumenten für sie finden. Aber wenn man diesem Gerede einen Schein tieferer Begründung durch die Behauptung geben will, die Arbeiterklasse erhalte einen zu geringen Anteil ihres eignen Produktes, und dem Übelstand könnte abgeholfen werden, wenn die Arbeiter einen größeren Anteil erhalten würden, wenn ihr Lohn stiege, so genügt es zu bemerken, daß Krisen jedesmal durch eine Periode vorbereitet werden, in welcher der Arbeitslohn allgemein steigt und in der die Arbeiterklasse einen relativ größeren Anteil an dem für den Verbrauch bestimmten Teil des jährlichen Produktes konsumiert. Diese Periode müßte – vom Gesichtspunkt jener Ritter vom „gesunden und einfachen Menschenverstand" – die Krise in die Ferne rücken. Es scheint also, daß die kapitalistische Produktion Bedingungen einschließt, die vom guten oder bösen Willen unabhängig sind, Bedingungen, die jene relative Prosperität der Arbeiterklasse nur vorübergehend zulassen, und immer nur als Vorzeichen einer Krise ..."

Jen la teksto de la korektitaj frazoj:

2.1. Josef ordonis al siaj kuracistoj balzami lian patron.
2.2. Li petis min eniri la kaverneton de lia lokomotivo.
2.3. Mi konvinkiĝis ke li konsoliĝis pri la perdo.
2.4. Mi deziras al vi ĉion bonan!
2.5. La materialoj estis liveritaj en la pasinta jaro 1967 ĉiam dum la unua semajno de la monato, nur en decembro ili estis liveritaj dum la dua semajno.
2.6. Kaj estis sufiĉe strange ke en la okuloj de la pli juna fratino naĝis larmoj, kaj io profunde kaj kore sentita briletis tra la petolado de ŝiaj vortoj kaj pene kontraŭ ĝi batalis.

La premioj jam estas forsenditaj.

LA JUNA ESPERANTISTO

Junulara renkontiĝo en distrikto Karl-Marx-Stadt

Enplanu partoprenon de la Junulara Renkontiĝo ĉe Plauen en majo 1969. Prepariĝu jam nun!

Junulara komisiono ĉe Centra Laborrondo

En la kadro de la CLR-konferenco de 7. 12. 1968 refondiĝis komisiono, kiu okupiĝos speciale pri problemoj de junulara laboro inter la esperantistoj de GDR. Al la komisiono apartenas *Hans Eichhorn, Linde Heinze, Detlev Blanke, Rudolf Burmeister, Raimund Knapp.* Estos petate, ke ĉiu grupo okupiĝu serioze pri nepre necsa plibonigo de la junulara Esperanto-laboro en la GKL.

Imitinda

Dresden: La junaj esperantistoj en Dresden ĉiumonate aranĝas specialan vesperon kun programo por junuloj.
Jen laŭdinda kaj imitinda iniciato.

Leona divido

Foje la lupo kaj la vulpo kaj la kat'
kun la leono sin federis por ĉasad'.
Grandkorpan cervon predis la ĉasanta kvar',
kaj la leono ĝin dividis per deklar':
„Leono mi estas: Mia la unua part'.
Plej forta mi estas: Mia do la dua part'.
La trian rajtas mi: La plej kuraĝa best',
kaj ve al tiu, kiu tuŝos al la rest'!"

(Ezopa fabelo,
reverkita de Kalocsay)

Komparo

Al kio similas la virinoj?

1. Al forno, kiu estas foje varmega, foje malvarma.
2. Al bela rozo, kiu neatendite pikas.
3. Al libro, kiu havas interesan titolon.
4. Al ĝardena benko, kiun oni devas de tempo al tempo refarbi.
5. Al aŭtomobilo, kiu foruzas multe da benzino.
6. Al trajno, kiu kelkfoje elreliĝas.

INTERNACIA LINGVO KAJ FILATELO

Esperanto-poŝtmarkoj (kaj-tutajoj)

1911	Bavario	5 Pf kun kupono	„Esperanto München"
1925	Sovetunio	7 k 14 kopekoj	„Popov – inventisto"
1927	Sovetunio	7 k 14 kopekoj	„SAT-Kongreso"
1926	Sovetunio	14 kopekoj	„40 j Esperanto"
1927	Sovetunio	Surpreso 8 kop. sur 7 kop.	Popov
1927	Sovetunio	Surpreso 8 kop. sur 7 kop.	„SAT-kgr"
1930	Sovetunio	1 rublo	„Centra telegrafo"
1932	Sovetunio	3 rubloj	„HES je la nomo de Lenin" (Hidro-Elektra-Stacio)
1935	Brazilo	200 Reis	„Specimena Foiro"
1936	Brazilo	200 Reis	„Specimena Foiro"
1937	Brazilo	300 Reis	„9a kongreso de E"
1937	Brazilo	300 Reis	„Ora jubileo de E"
1945	Brazilo	40 ct., 1,20 Crs	„E-kongreso"
1947	Bulgario	20 + 10 levoj	„30a bulgara E-kgr"
1949	Austrio	20 groŝoj	„Esperanto"
1950	Austrio	Aerogramo por flugo de Wien al Philadelphia 16. 3. 1950 kun enpresita 20 gr.-pm	
1953	Jugoslavio	15 k 300 dinaroj	„38a UK de Esperanto"
1953	Triesto B	15 k 300 dinaroj	„38a UK de Esperanto"
1954	Austrio	44 stotinkoj	„50 jaroj de Esperanto"
1957	Bulgario	44stotinkoj	„50 jaroj de Esperanto"
1957	Hungario	60 fileroj, 1 forinto	„70 j de E" k Zamenhof
1959	Bulgario	1,25 levoj	„Zamenhof"
1959	Pollando	60 groŝoj k 1,50 zlotoj	„Zamenhof"
1960	Brazilo	6,50 Crs.	„Zamenhof"
1961	ČSSR	2 kronoj	„Tutmonda Ekspo de pm"
1962	Bulgario	1 forinto	„nacia kongreso"
1962	Hungario	13 stotinkoj	„IFEF-kongreso"
1962	Pollando	du div. pk kun esp.-pm enpresitaj	
1963	Bulgario	13 stotinkoj	„Univ. kgr de E"
1966	Pollando	pk kun enpresita esp.-pm	
1967	ČSSR	4 × 5 kronoj kun kupono (La 5 Kcs pm ekzistas ankau en nigra preso kaj la sama motivo sur aerogramo je nominalo de 1,20)	„PRAGA 1968"

Noto pri la listo de esp.-pm: Mi ne menciis variaĵojn koncerne filigranojn, dentumojn kaj sendentajn. Ankaŭ mankas la nigraj surpresoj sur la soveta 1 rubla pm, kiuj montras la nazian svastikon, faritaj dum la faŝisma okupado en la urbo Bolŝaja Aleksandrovka. (1941). R. Burmeister

EL LA DISTRIKTOJ

Dresdner Esperantisten gedachten Zamenhof

40 Sprachfreunde, darunter fünf aus Pirna, trafen sich am 16. 12. 1968 in Dresden-Kleinschachwitz. *Rudolf Zimmermann* hielt eine kleine Gedenkrede und unterstrich in ihr, daß Zamenhofs Friedenswille auch durch unseren Beitrag realisiert werden kann. Jeder Brief, den wir absenden, sollte ständig darüber aufklären, daß unsere DDR alles tun wird, damit kein Deutscher mehr zum Mörder an anderen Völkern wird, sondern jedem die Freundeshand reicht.
Erich Wald trug ein eigenes Gedicht in Esperanto vor und verlas den Brief eines nordvietnamesischen Vaters an seinen südvietnamesischen Sohn. Der Unterhaltung diente eine kleine Tombola und das Singen von Liedern in Esperanto.

D. Meier

* * *

Hettstedt

Am 7. 2. 1969 fand in Hettstedt auf Veranlassung des Veteranen der Arbeiter-Bewegung Genossen *Karl Dietze* im Rahmen des Deutschen Kulturbundes eine informative Veranstaltung über Esperanto statt. Neben einer reichhaltigen Ausstellung von Esperanto-Literatur und Briefwechsel wurde den Interessenten ein Vortrag des Vorsitzenden des Bezirksarbeitskreises *E. Muthschall* geboten. Es wurde beschlossen, einen Lehrgang unter Leitung des Bundesfreundes Karl Dietze durchzuführen.

Em.

Greiz-Reichenbach: Jarfina kunveno

En Obergrochlitz proksime de Greis 26 esperantistoj el la grupoj Greiz 26 esperantistoj el la grupoj la 28.—29. 12. 68 al jarfina kunveno. Oni bilancis la faritan laboron en 1968 kaj priparolis la taskojn por 1969. Por bonaj laboroj estis distingitaj *Erich Würker* kaj *Paul Straach*. La interesa dutaga programo enhavis lumbildprelegojn, lingvajn ekzercojn kaj distrajn aranĝojn. La dugrupa aranĝo estis bela ekzemplo por kunlaboro inter la du najbaraj distriktaj laborrondoj Gera kaj Karl-Marx-Stadt.

(Laŭ informoj de E. Würker)

Esperanto-lecionoj en „Der Morgen"

La taggazeto de LDPD „Der Morgen" publicis ĝis nun pli ol 190 Esperanto-lecionojn, kiuj aperadas ĉiun duan dimanĉon, redaktitaj de *Paul Lindner* kaj nun daŭrigitaj de *Peter Levsen*. La lecionoj liveras taŭgan kaj varian materialon por la kursoj en la Germana Kulturligo.

Sonbendoj de CLR

Skribas nia s-ano Jauernig el Quedlinburg:

„Estas tre laŭdinda afero, ke la Centra Laborrondo en Berlino havas stokon da sonbendoj kun aŭdinda enhavo, kiujn oni povas kontraŭ pruntpago pruntepreni por la unuopaj grupoj aŭ eĉ aĉeti por modera prezo. Estas bona ebleco por varia kaj alterna laboro, aŭdi kaj kompreni rakonton pri aparta temo.

EL LA DISTRIKTOJ

Karl-Marx-Stadt

Am 23. 11. 1968 fand in Karl-Marx-Stadt die erste Sitzung der Arbeitsgruppe Arbeiter-Esperanto-Bewegung statt, die sehr gut vorbereitet war. Etwa 30 ehemalige Mitglieder des damaligen Arbeiter-Esperanto-Bundes für die deutschen Sprachgebiete berieten darüber, wie die Traditionen des GLEA im Bezirk Karl-Marx-Stadt systematisch erforscht und für die Arbeit der Esperantisten genutzt werden können. Unter der zielgerichteten Leitung von *Willy Weißbach*, dem ehemaligen Vorsitzenden des Distriktes Erzgebirge-Vogtland im GLEA wurden in der Diskussion eine Reihe interessanter Ansatzpunkte und Hinweise für zukünftige Forschungen sichtbar. Vom Zentralen Arbeitskreis nahm *Detlev Blanke* an dieser Sitzung teil. Er sprach über inhaltliche, methodische und organisatorische Fragen, die bei den Forschungen zu beachten sind; dabei ging er auch besonders auf die Bedeutung der fortschrittlichen Traditionen des GLEA für die ideologische Arbeit der Esperantisten ein. Als Ergebnis der fruchtbaren Sitzung wurde ein Leitungsgremium der Arbeitsgruppe Arbeiter-Esperanto-Bewegung beim Bezirksarbeitskreis gebildet, dessen Vorsitz Willy Weißbach übernommen hat. Der Bezirk Karl-Marx-Stadt beabsichtigt, zum 20. Jahrestag der DDR eine Broschüre mit ersten Ergebnissen herauszugeben. *—e*

El malhela tempo

El la referaĵo de H. Fuchs dum la distrikta renkontiĝo en Wehlen (vd. „der esperantist" 26/27 pĝ. 26):

... Fine de la jaro 1932 oni kalkulis en Germanio 6 milionojn da senlaboruloj. Precipe la germanaj imperialistoj depost la jaro 1927—1932 maldungis multajn laboristojn, sed unue la konsekvencajn, politike organizitajn funkciulojn.

Kion travivis la laboristaj Esperantistoj en tiuj ĉi jaroj? La plej multaj el ili estis senlaboraj. La financa subteno de la ŝtato estis tiom malmulta, ke ĉiuj senlaboruloj ne posedis sufiĉe da mono por satigi la familion. Aĉeti vestaĵojn aŭ aliajn necesaĵojn tute ne estis eble. La laboristaj Esperantistoj eĉ ne plu povis iri en gastejon por kunveni, ĉar ilia aĉetpovo estis kvazaŭ nulo. Sed tamen ni laboris por kaj per Esperanto. Ni kunvenis en loĝejoj, en laŭboj, sed plej ofte ni ekskursis ekzercante por pli perfektiĝi en la lingva uzo.

1933 venis la faŝismo. Pro politikaj kaŭzoj la faŝistoj malpermesis tuj la Germanan Laboristan Esperanto-Asocion.

Por ili Esperanto estis lingvaĉo, kreita de judo por la celoj de la mondjudaro. La funkciuloj de LEA estis inter la unuaj, kiujn la faŝistoj persekutis kaj arestis per „Gestapo". Ni Esperantistoj estis enkarcerigitaj kun aliaj en pundomoj kaj koncentrejoj.

Tre bona esperantisto, k-do *Schubert*, instruisto, pro troaj torturoj mortigis sin en koncentrejo Hohenstein saltante trans altega muro de la fortikaĵo. En la sama koncentrejo ankaŭ devis vivaĉi niaj k-do *Otto Bäßler* el Leipzig kaj k-do *Otto Müller* el Dresden, partoprenanto de tiu ĉi renkontiĝo. Ambaŭ laboras hodiaŭ por nia Esperantomovado.

Mi mem dum 8 jaroj troviĝis rekte en la ungegoj de la bruna faŝima pesto. Mi ankaŭ renkontis Espe-

rantistojn en la pundomo kaj koncentrejo. Ni kaŝslipe korespondis en la pundomo esperante kaj informis unu la alian pri la novaĵoj en la mondo kiujn ni eksciis.

Dum tiu ĉi malhela tempo, kiu gvidis al la dua mondmilito kaj al la nacia katastrofo de Germanio, multaj esperantistoj portis la ideon pri internacia interkomprenigado per Esperanto en siaj koroj. . . ."

Quedlinburg

La 30-an de novembro 1968 la filatela klubo en Quedlinburg festis solene la 75-an datrevon de sia fondo.

Estis montritaj diverstemaj kolektaĵoj inter kiuj elstaris tiu de s-ano *Alois Jauernig*. La ekspozicio enhavis preskaŭ ĉiujn Esperanto-poŝtmarkojn, fotokopion de originala poŝtkarto de Zamenhof kaj aliajn interesajn objektojn.

Jam antaŭaj similaj ekspozicioj en Quedlinburg montriĝis bonega informilo pri Esperanto.

Potsdam

Der Gruppenabend der Potsdamer Esperantofreunde am 27. November 1968 stand im Zeichen der Astronomie. 23 Sprachfreunde hatten sich im neu errichteten Planetarium des Pädagogischen Neuererzentrums, Neuer Garten, eingefunden, wo ihnen die vielfältigen Darstellungsmöglichkeiten des Planetariums gezeigt wurden. Von der einfachen Orientierung am Sternhimmel, den Sternbildern, den Bewegungserscheinungen der Fixsterne und der Planeten, den Lichtlinien für die mathematische Astronomie bis zu dem Sternhimmel an anderen geographischen Breiten sowie den Veränderungen am Fixsternhimmel im Verlauf von Jahrtausenden spannte sich die Thematik aus dem umfangreichen und interessanten Gebiet der Himmelskunde.

Daneben stand auch das Kennenlernen von Ausdrücken des täglichen Gebrauchs, wie „Sonnenaufgang, Sonnenuntergang, Dämmerung, Vollmond, Erstes Viertel" u. a. m. sowie Namen bekannter Sternbilder in Esperanto. Am Schluß der Vorführung wurde der Sternhimmel mit den uns fremden Sternen und Sternbildern über dem Äquator eingestell, und am künstlichen Sternhimmel erstrahlten das Kreuz des Südens, der Kentaur und die Südliche Krone.

Nach der Vorführung beobachteten die Teilnehmer in einem Amateurfernrohr die bizarre Oberfläche des Mondes und den Ringplanet Saturn.

A. Zenkert, Potsdam

Riesa

Anläßlich des 109. Geburtstages von Dr. Zamenhof veranstaltete die Kreisarbeitsgruppe Esperanto in Riesa einen Gedenkabend, an dem 41 Esperantofreunde teilnahmen.

Bfd. Rauner sprach über Leben und Wirken Dr. Zamenhofs und unterstrich dessen Forderung „Paco en la tuta mondo". Die Riesaer Freunde sammelten für das um seine Freiheit kämpfende vietnamesische Volk 84,50 M und überwiesen es auf das Solidaritätskonto Vietnam.

H. Reschke

Bulgario

Evelina Petrova, **Lubimec,** Kaukova „Oborište“ N. 15, dez. korespondi kun amikoj el GDR.

Angel P. Angelov, str. Georgi Dimitrov 56, **Vraca**/Bulgario, deziras korespondi pri ĝeneralaj problemoj.

Maria Dimova Tileva, str. Ĥristo Botev Nr. 113 ap. 16, u. **Stara Zagora,** Bulgario, 19 jaroj, deziras korespondi pri ĝeneralaj problemoj.

Ilija M. Rabatilev, str. Ot. Paisij 26, **Sevlievo**/Bulgario, deziras korespondi pri diversaj problemoj, kolektas poŝtmarkojn.

Peŝka Hvistan Dobreva, **Sofia—73,** str. Suhodolskov „2 bl.“ 120 v. A. Bulgario, deziras korespondi pri diversaj problemoj.

GDR

Detlev Blanke, 104 **Berlin,** Rheinsberger Str. 61, serĉas materialojn pri Esperanto komparita laŭ leksiko kaj gramatiko kun aliaj naciaj lingvoj. Aĉetos aŭ deziras ŝanĝakiri interlingvistikajn kaj esperantologiajn materialojn en ĉiuj lingvoj.

Hungario

24 jara lingvoinstruisto deziras korespondi kun geamikoj el ĉiuj landoj pri lingvaj problemoj. Kolektas vortarojn. Respondo nepre garantiita. Ladislav Malnár, **Abaújszántó,** strato de paco 26.

Japanio

32-japana fervojisto deziras korespondi kun amikoj el GDR, li interesiĝas pri moderna literaturo de GDR. Akira Shibata, Sannokubo 33-5, Miai-cho, **Okazaki-shi,** Aichi-ken, Japanio.

Pollando

Internacian ekspozicion de infana arto sub la titolo „Ni bonvenas XXV-an datrevenon de Pola Popola Respubliko“ organizos Rondo de Junaj Esperantistoj de Ŝtata Infandomo, **Gdansk-Orunia,** str. Brzegi 55. Bv. sendi infandesegnaĵojn kaj salutojn ĝis 1-a de majo 1969. Atendos multaj premioj.

Sovetunio

Grupo de junaj geesperantistoj-komencantoj — 10 geknaboj 13—17—jaraj — deziras korespondi kun gejunuloj en la tuta mondo individue kaj kolektive kun samspecaj grupoj. La adreso: Estona SSR, **Tallinn-1,** Ujula t. 12, Pioneeride Palee „Esperanto“.

„Esperanto-rondeto ĉe Kulturdomo — 20 homoj en aĝo 15—55 (gelernantoj, gestudentoj, geinstruistoj, inĝenieroj, kuracistoj, laboristoj) deziras korespondi kun la tuta mondo per bildkartoj kaj sonbendoj: 4,7; 9,5 kaj 19,5 cm/sek. Adreso: USSR, **Hmelnickij,** Kulturdomo, Esperanto.

Ĵurnalisto, 25 jaraĝa deziras korespondi kun GDR-ano. Adreso: Vasil Hrynkiv. **Lvioska obl. m. Sambir,** poŝta abon. strynka IV 45, Ukrainio.

Vasilij S. Dvojeglazov deziras korespondi kun amikoj el GDR. **Stacio Vijne-Uvelskaja** Celjabinskoj Oblasti, per-k Ostrovskogo w 5.

18—24 jaraj esperantistoj el Tula volas korespondi kun la tuta mondo. Skribu al Esperanto-Kurso Politeknika Instituto, **Tula,** pr. Lenina 92.

Minska Internacia Klubo „Esperanto“ deziras kunlabori kun Esperanto-grupoj el GDR laŭ konkretaj planoj. La anoj de la klubo ĝojos ekinterrilati kun amikoj el GDR, interŝanĝi spertojn, materialojn kaj vizitojn. Skribu nepre al Internacia Klubo Esperanto, Glavnopoŝtant, p.k. 33, **Minsk.**

Deziras korespondi la Societo „Esperanto“ ĉe la Moskva Universitato, **Moskvo V-311,** ab. jaŝĉik 739, kun E-societoj de alilandaj universitatoj.

Deziras korespondi f-ino Lilja Pomasanova kaj s-ro Arnold Voitk, ambaŭ **Polva,** rj. Ahja, pk. 24. Ili interesiĝas por teatro, kino, literaturo, sporto, kolektas bk, pm, ekslibrisojn, esp. librojn kaj gazetojn.

Filatelisto, kolektanta pm pri arto, faŭno kaj flaŭro kaj bildkartojn kolorajn deziras korespondi tutmonde. G. I. Ŝevĉenko, K. Libknehta 14, kv 32 **Dnepropetrovsk-70,** Ukrainia SSR.

VAR

S-ro Mohamed Abu Zeid Soliman, Masakin Hadaik El-Amiria Block 87-2, app. 5, **Kairo UAR,** deziras korespondi kun amikoj el GDR.

Suria Araba Respubliko

Vasek Kuli, Malik Adel str. Averd-Building III. **Damasko,** deziras lerni Esperanton per la germana lingvo.